

Інститут обдарованої
дитини
НАПН України

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

**«ТЕХНОЛОГІЇ РОЗВИТКУ ЗДІБНОСТЕЙ
ОБДАРОВАНИХ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ»**

Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий)
Спеціальність	011 «Освітні, педагогічні науки»
Спеціалізація / освітньо-наукова програма	«Освіта та розвиток обдарованої особистості»
Компонент освітньо-наукової програми	ОК (вибірковий)
Курс/Семестр	3
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС/загальна кількість годин	90
Вид занять	Лекції, семінарські заняття
Мова викладання	Українська
Форми поточного та підсумкового контролю	Залік
Викладач	Калмикова Лариса Олександрівна, доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології і педагогіки дошкільної освіти ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди» E-mail: klo377@ukr.net
Консультації	Середа (16.00-18.00)
Анотація дисципліни	Курс спрямований на оволодіння здобувачами такими питаннями, як: а) проблема розвитку обдарованості дітей у сучасних психолого-педагогічних дослідженнях; б) технології діагностики обдарованості у дітей дошкільного віку; в) психолого-педагогічні умови розвитку дитячої обдарованості; д) диференціація та індивідуалізація у роботі з обдарованими дітьми; е) технології організації розвивальної діяльності дошкільників; є) технології роботи у закладах дошкільної освіти з обдарованими дітьми; ж) технології навчання обдарованих дітей у дошкільному віці; з) технології роботи з батьками обдарованих дітей.
Мета викладання дисципліни	Ознайомити аспірантів з теоретичними і методичними аспектами використання технологій роботи з обдарованими дітьми дошкільного віку.
Очікувані результати навчання	1. Здатність демонструвати знання сучасних методів проведення досліджень в професійній галузі і в суміжних галузях науки; здатність демонструвати поглиблені знання у вибраній спеціалізації. 2. Здійснювати пошук, аналізувати і критично оцінювати інформацію з різних джерел; застосовувати знання і розуміння

	<p>для розв'язування задач, характерних обраній спеціалізації.</p> <ol style="list-style-type: none"> Самостійно виконувати наукові дослідження та застосовувати дослідницькі навички за професійною тематикою. Аргументувати вибір методів розв'язування наукової задачі, критично оцінювати отримані результати та захищати прийняті рішення. Уміння презентувати та обговорювати отримані результати та здійснювати трансфер набутих знань. Здатність відповідально ставитись до виконуваної роботи та досягати поставленої мети з дотриманням вимог професійної етики. 				
Набуті компетентності	<ol style="list-style-type: none"> Знання сучасних методів проведення досліджень в професійній галузі і в суміжних галузях науки, вміння їх ефективно застосовувати для синтезу та аналізу складних систем та явищ у галузі освіти обдарованих дітей. Критичний аналіз, оцінка і синтез нових ідей, ініціювання оригінальних дослідницьких комплексних освітніх проєктів. Здатність розробляти та реалізовувати освітні проєкти, у тому числі власні дослідження, які дають можливість переосмислювати наявні чи створювати нові знання в галузі освіти обдарованих. Здатність аргументувати вибір методу розв'язування наукової задачі, критично оцінювати отримані результати та захищати прийняті рішення. Здатність ефективно застосовувати аналітичні методи при проведенні наукових досліджень. Оволодіння загальнонауковими компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального наукового кругозору. 				
Структура навчальної дисципліни	Назви тем	Кількість годин			
		усього	усього		
	лекції		семінарські	самостійна робота	
	Тема 1. Проблема розвитку обдарованості дітей у сучасних психолого-педагогічних дослідженнях	20	2	4	14
	Тема 2. Технології діагностики обдарованості	22	4	4	14
	Тема 3. Технологічні підходи до розвитку обдарованих дітей дошкільного віку	24	4	4	16
	Тема 4. Технології роботи в закладах дошкільної освіти з обдарованими дітьми та з їхніми батьками	24	4	4	16
Всього годин	90	14	16	60	

**ТЕМА 1. Проблема розвитку обдарованості дітей у сучасних
психолого-педагогічних дослідженнях**

Лекція 1. Теоретичні засади науки про обдарованість.

Концептуальні підходи до проблеми розвитку обдарованої особистості в західній та вітчизняній психології та педагогіці. Історичний огляд психолого-педагогічних досліджень обдарованості. Актуальність проблеми обдарованості. Теоретичні підходи до трактування поняття обдарованості (трансцендентальний, соціогенний, спадково-еволюційний, психогенетичний, фізіологічний підходи). Співвідношення базових понять курсу «обдарованість», «талант», «геній», «здібності», «задатки», «талант», «геніальність». Складові (ознаки) обдарованості.

Лекція 2. Особливості обдарованих дітей.

Характерні особливості обдарованих дітей. Співвідношення понять обдарованість і здібності. Обдарованість і нахили, покликання. Природа обдарованості. Передумови та спадкові анатомо-фізіологічні основи обдарованості. Роль соціального оточення у формуванні обдарованості. Особливості пізнавальної діяльності обдарованих дітей. Інтелект та креативність. Підхід Воллаха і Когана до типології обдарованості учнів. Емоційно-вольова сфера обдарованості дітей. Особистість та обдарованість. Особистісні проблеми обдарованих дітей. Інтелект, креативність та проблема обдарованості. Вікові можливості та передумови розвитку обдарованості у дошкільників. Види обдарувань дошкільників. Художня, музична, літературна, математична, соціальна обдарованість. Розвиток творчої спрямованості у дошкільному віці.

ТЕМА 2. Технології діагностики обдарованості

Лекція 3. Наукові підходи до розпізнавання обдарованості у дітей дошкільного віку та її оцінки.

Пошук і виявлення обдарованості дітей. Інформаційний банк даних «Обдарована дитина». Наукові психолого-педагогічні методи досліджень обдарованості. Види методик діагностики обдарованості. Визначення показників обдарованості. Особливості організації діагностики й обстеження дітей дошкільного віку. Принципи організації діагностики. Методи діагностики. Етапи діагностики. Умови, що перешкоджають виявленню обдарованості. Діагностичні методики з виявлення і оцінки рівня здібностей, ознак обдарованості дітей дошкільного віку.

ТЕМА 3. Технологічні підходи до розвитку обдарованих дітей дошкільного віку

Лекція 4. Психологія і педагогіка розвитку обдарованих дітей дошкільного віку.

Психолого-педагогічні умови розвитку дитячих обдарувань. Диференціація та індивідуалізація розвитку обдарованих дітей. Види диференціації навчання. Форми диференціації навчання. Рівні диференціації навчання.

Лекція 5. Змістові засади розвитку обдарованості дітей дошкільного віку.

Зміст освіти як фактор розвитку дитячої обдарованості, дитиноцентриська модель змісту освіти і розвиток дитячої

обдарованості. Принципи розробки навчальних програм для роботи з обдарованими дітьми. Підходи до навчання обдарованих дітей. Форми організації діяльності як фактор розвитку дитячої обдарованості: індивідуальні, колективні, групові. Пошукова діяльність дітей дошкільного віку.

ТЕМА 4. Технології роботи в закладах дошкільної освіти з обдарованими дітьми та з їхніми батьками

Лекція 6. Особливості роботи педагога з обдарованими дітьми у закладах дошкільної освіти

Роль методичного кабінету в організації роботи з обдарованими дітьми. Повноваження вихователя-методиста, особливості організаційно-методичної роботи з педагогічними кадрами, особливості проведення контролю за створенням умов в ЗДО для розвитку обдарованих дітей. Організація взаємодії педагогів із обдарованими дітьми.

Поняття про ментора. Мета і завдання педагога, який працює з обдарованими дітьми. Принципи роботи педагога з обдарованими дітьми. Особистісні якості вихователя, вчителя. Напрямки підготовки педагогів для роботи з обдарованими дітьми.

Лекція 7. Зміст, форми та методи навчання обдарованих дітей у дошкільному віці.

Індивідуалізація навчання: проблеми, пошуки, перспективи. Вимоги до навчальних планів. Роль індивідуальних програм у роботі з обдарованими дітьми. Продуктивні та репродуктивні методи навчання. Історія розвитку дослідницького навчання. Експеримент в дошкільному навчальному закладі, пізнавальний інтерес і дослідницька активність.

Лекція 8. Робота з батьками обдарованих дітей.

Особливості виховання обдарованих дітей у сім'ї. Роль батьків у вихованні обдарованої дитини в сім'ї. Вимоги до створення розвивального середовища в сім'ї. Виховні стратегії. Типи батьківського ставлення до дитячої обдарованості. Встановлення і розвиток відносин співробітництва і партнерства батьків з дитиною. Помилки батьків у вихованні обдарованих дітей. Рекомендації батькам обдарованих дітей. Синдром дефіциту уваги і гіперактивності (СДВГ) обдарованої дитини.

Контроль і оцінювання результатів навчання

Принципи, критерії, процедура та шкала оцінювання

Методи контролю

Оцінювання ІНДЗ, тестовий контроль успішності аспірантів

Розподіл балів, які отримують аспіранти

Поточне тематичне тестування і виконання ІНДЗ				Сума
T1	T2	T3	T4	100
20 (10+10)	30 (10+20)	20 (10+10)	30 (10+20)	

T1, T2 ... T4 – теми; в дужках вказано варіант, коли в межах теми виконувалось ІНДЗ (перше число – максимальна оцінка за ІНДЗ, друге число – максимальна оцінка тестового опитування; кожна правильна відповідь на запитання оцінюється у 2 бали; максимальна кількість

балів тестового опитування з теми вказує на кількість тестових запитань з теми.

У табл. 1 і 2 подано відповідно критерії оцінювання наукового дослідження у вигляді творчого проекту, наукового реферату, шкалу оцінювання науково-педагогічного дослідження у вигляді творчого проекту, наукового реферату, есе.

Таблиця 1

Критерії оцінювання наукового дослідження у вигляді творчого проекту і наукового реферату

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Обґрунтування актуальності, формулювання мети і завдань дослідження	2
2.	Виклад фактів, ідей, результатів досліджень в логічній послідовності	2
3.	Доказовість висновків та власної позиції, науково обґрунтовані пропозиції щодо розв'язання проблеми в умовах вітчизняної системи освіти, визначення перспектив дослідження	2
4.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титульний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, список використаних джерел, додатки (якщо вони є))	2
5.	Розробка і захист наукового проекту у програмі PowerPoint (Презентація)	2
Разом		10

Таблиця 2

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для заліку
90-100	A	Зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	Не зараховано з можливістю повторного складання
01-34	F	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

<p>Політика навчальної дисципліни</p>	<p style="text-align: center;">Політика щодо академічної доброчесності</p> <p>Курс спрямований на формування у здобувачів здатностей притримуватися етики наукових досліджень і доброчесності при виконанні наукових проектів та інших видів наукової і освітньої діяльності.</p> <p style="text-align: center;">Політика щодо відвідування занять</p> <p>При викладанні навчальної дисципліни передбачається виконання здобувачами всіх вимог, передбачених програмою щодо демонстрування результатів навчання і володіння загальними, спеціальними і фаховими компетентностями.</p> <p style="text-align: center;">Політика щодо термінів виконання завдань і перескладання</p> <p>Програма дисципліни передбачає своєчасно (згідно з розкладом) виконання завдань та перескладання у терміни, передбачені навчальним планом і розкладом занять.</p> <p style="text-align: center;">Політика щодо правил поведінки на заняттях</p> <p>Політика спрямована на виконання норм доброчесності та освітньої, наукової й професійної етики поведінки здобувача.</p>
<p>Інформаційне забезпечення</p>	<p style="text-align: center;">Рекомендована література</p> <p>Базова:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аніскіна Н. Педагогічна підтримка обдарованості. К.: Шк. світ, 2005. 128 с. (Б-ка «Шкільного світу світу). 2. Вінник Н. Психолого-педагогічні підходи до особистісного розвитку інтелектуально обдарованих старшокласників: методичні рекомендації. К.: Інститут обдарованої дитини, 2014. 26 с. 3. Гриньова В. М. Обдарованість: суть, види, принципи // Педагогіка та психологія : зб. наук. пр. 2010. Вип. 38. С. 4-13. 4. Здібності та задатки як базові чинники обдарованості // Педагогічна майстерня. 2013. № 1. С. 2-5. 5. Здібності. Обдарованість. Таланти. Система роботи з обдарованими дітьми. К. «Шкільний світ», 2009. 126 с. 6. Калмикова Л.О. Формування у дітей старшого дошкільного віку мовленнєвої діяльності: діагностико-розвивальний комплекс: навч. мет. пос. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2016. 384 с. 7. Калмикова Л.О. Перспективність і наступність в навчанні мови й розвитку мовлення дітей дошкільного і молодшого шкільного віку: психолінгвістичний і лінгвометодичний виміри: навч.-метод. посіб. Київ: Видавничий дім «Слово», 2017. 448 с. 8. Калмикова Л., Харченко Н. & Мисан, І. Особливості розуміння дітьми дошкільного віку переносного значення прислів'їв та ідіом. Psycholinguistics. Психолінгвістика. Психолінгвістика, 24(1), 2018. С. 149-182. https://doi.org/10.31470/2309-1797-2018-24-1-149-182 (Web of Science Core Collection). 9. Калмикова Л.О. Інноваційні психолінгводидактичні технології розвитку мовленнєвої діяльності дітей старшого дошкільного віку. Інноваційні технології в дошкільній освіті: Збірник абстрактів Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, Переяслав-Хмельницький, 28-29 березня 2018 р. / за заг. ред. 10. Калмикова Л. & Харченко Н.В. Психолінгводидактичні принципи формування у дітей старшого дошкільного віку навичок і вмінь аудіювання та говоріння. Рідна школа, 3–4 (1063), 2019. С. 53–59. 11. Кочерга О. Психофізіологія творчості дітей. К.: Шк. світ, 2011. 128 с. (Бібліотека «Шкільного світу»).

12. Кунгурцева Л. Психологічна допомога обдарованим дітям в умовах школи-інтернату: монографія. К.: Інститут обдарованої дитини, 2014. 242 с.
13. Лучинкіна А. Психологічні особливості соціалізації обдарованих дітей у віртуальному просторі: монографія. К.: Інститут обдарованої дитини, 2014. 252с.
14. Макаренко С. Обдарованість як біопсихологічна ознака людини // Вища освіта України. 2011. № 4. С. 56-61.
15. Мітлощ А. Психологічні особливості лідерської обдарованості: Концепції, діагностика, тренінги: монографія. К.: Інститут обдарованої дитини, 2014. 290 с. 11. Мотилько, Т. Л. Психолого-педагогічний супровід обдарованих дітей / упоряд. Т. Шаповал. К. : Редакції загальнопедагогічних газет, 2014. 128 с. (Б-ка "Шкільного світу").
16. Навчання і виховання обдарованої дитини : теорія та практика: Збірник наукових праць. Випуск 13. К.: Інститут обдарованої дитини, 2014, 158 с.
17. Навчання і виховання обдарованої дитини: теорія та практика: Збірник наукових праць. Випуск 12. К.: Інститут обдарованої дитини, 2014. 158 с.
18. Обдарована дитина. Психолого-педагогічний супровід / упоряд. Сташко. К.: Шк. світ, 2013.104 с. (Бібліотека «Шкільного свту»).
19. Організація роботи з обдарованими дітьми в навчальних закладах/ упорядкув.: Ж. І. Ханзель, О.Я. Сидорська. Тернопіль: ТзОВ «Терно-граф», 2013. 208 с.
20. Поліхун Н. Дистанційна підтримка дослідницької діяльності учнів: методичні рекомендації. К.: Інститут обдарованої дитини, 2014. 87 с.
21. Постова К. Психологічні умови розвитку дослідницьких здібностей обдарованих учнів: монографія. К.: Інститут обдарованої дитини, 2014. 96 с.
22. Програмно-інформаційні засоби формування систем знань навчального призначення: посібник. К.: Інститут обдарованої дитини, 2014. 144 с.
23. Проценко О. Розвиток здібностей та обдарувань у дошкільників. К.: Шк. світ, 2011. 128 с. (Бібліотека «Шкільного світу»).
24. Рибалка В. Психологія та педагогіка праці особистості: від обдарованості дитини до майстерності дорослого: посібник. К.: Інститут обдарованої дитини, 2014. 220 с.
25. Розвиток соціально-комунікативної компетентності обдарованих учнів початкової школи: посібник. К.: Інститут обдарованої дитини, 2014. 132 с.
26. Синергетика і освіта: монографія / За ред. В. Кременя. К.: Інститут обдарованої дитини, 2014 . 348 с.
27. Соціально-педагогічне проектування розвитку обдарованості учня в системі навчально-виховного процесу: посібник. К.: Інститут обдарованої дитини, 2014. 192 с.
28. Тарадайник В. Використання інформаційно-соціального середовища розвитку обдарованої дитини: посібник. К.: Інститут обдарованої дитини, 2014. 68 с.
29. Шаповалов Б. Психологічні особливості роботи з спортивно обдарованими дітьми: монографія. К.: Інститут обдарованої дитини, 2014. 230 с.
30. Gur C. (Gur, Cagla) Do gifted children have similar characteristics?: Observation of three gifted children. International conference on

- education and educational psychology 2010. 2011, 493-500.
31. Alesi M., Rappo G., Pepi A. Emotional Profile and Intellectual Functioning: A Comparison Among Children With Borderline Intellectual Functioning, Average Intellectual Functioning, and Gifted Intellectual Functioning SAGE OPEN, 5(3), 2015.
32. Belavina, OV. Gifted children: problems of diagnostics and adaptation. Psikhologicheskii Zhurnal, 31(1), 2010, 41-54.
33. Buyukkidik, S. and Simsek-Batar, A. Scaling gifted Children's Dominant Characteristics Using Pair-Wise Comparison Method. Ankara Universitesi Egitim Bilimleri Fakultesi Ozel Egitim Dergisi-ankara University Faculty Of Educational Sciences Journal Of Special Education, 22(2), 2021, 439-463.
34. Delaune A. Tapper L. The well-being of gifted young children: Perceptions, pedagogy, and governance HE KUPU, 4(2), 2015, 93-106.
35. Jolly J.L. [Parents and gifted and talented children](#). Exploring gifted education: australian and new zealand perspectives, 2018, 193-205.
36. Jeanne L. Paynter. Teach to Develop Talent. How to Motivate and Engage Tomorrow's Innovators Today, 2021, 224.
- Допоміжна:**
26. Бевз Н. Обдаровані «олімпійці». Планування роботи // Завуч. 2015. № 15. С. 10-11 (вкладка).
27. Бихал Л. Модель психологічного супроводу проекту «Обдарованість» // Шкільний психолог. Усе для роботи. 2015. № 8. С. 14-17.
28. Богоявленська Д. Б. Складність проблеми визначення обдарованості (Початок) // Обдарована дитина. 2014. № 9. С. 2-11.
29. Богоявленська Д. Б. Складність проблеми визначення обдарованості (Закінчення) // Обдарована дитина. 2014. № 10. С. 2-7.
30. Бочарова О. А. Обдаровані діти в Польщі: соціально-педагогічна підтримка : [монографія]. Горлівка : ГДПШМ, 2012. 479 с. Бібліогр.: с. 430- 479.
31. Виявлення та підтримка обдарованих дітей. Тренінг для педагогів // Психолог. 2014. № 9. С. 18-19.
32. Заячук О. Творчі здібності. Креативність. Обдарованість // Шкільний психолог. Усе для роботи. 2015. № 4. С. 28-32.
33. Золотухіна Н. П. Пошук обдарованих дітей та розвиток їхніх здібностей // Обдарована дитина. 2014. № 10. С. 7-11.
34. Зоріна О. Виявлення й розвиток обдарованих дітей // Директор школи. 2014. № 2. С. 51-57.
35. Кишинько Л. Робота з обдарованими дітьми. Психолого-педагогічні особливості // Директор школи. 2014. №20. С. 11-22.
36. Коваль С. О. Методичний супровід обдарованих і талановитих дітей//Управління школою. 2013. № 28-30. с. 86-92
37. Кузьмін О. Є. Деякі аспекти підготовки педагогічних кадрів до роботи з обдарованими учнями // Завуч. Усе для роботи. 2014. № 1-2. С. 1-7.
38. Кузьміна Т. Робота з обдарованими дітьми. Інформаційне забезпечення // Завуч. 2015. № 15. С. 2-9 (вкладка).
39. Кулик В. З. Модель ефективної системи розвитку академічної обдарованості школярів // Завуч. Усе для роботи. 2014. № 5-6. С. 32.
40. Леонова Л. Створення освітніх траєкторій для обдарованої молоді в загальноосвітній школі // Завуч. 2014. № 15. С. 24-29.
41. Лемешева Т. Методичні рекомендації щодо роботи з обдарованими й здібними учнями // Завуч. 2014. № 15. С. 11-13.

42. Мазяр О. В. Концептуальні погляди І. О. Сікорського на проблему дитячої обдарованості // Обдарована дитина : наук.-практ. осв.-поп. журн. для педагогів, батьків та дітей. 2014. № 2. С. 2-8.
43. Малик Н. Г. Обдарованість як феномен особистості // Шкільний світ. 2012. № 6. с. 3-7
44. Миронова С. Шляхи реалізації програми «Обдаровані діти» // Завуч. 2014. № 1. С. 14-17.
45. Мостовенко І. Виховання обдарованої дитини в початкових класах // Початкова школа: наук.-метод. журн. 2014. № 3. С. 49-50.
46. Пасічник О. Обдаровані учні. Підвищення психологічної компетентності педагогів // Психолог. 2014. № 6. С. 36-40.
47. Перевертайлова Т. Форми та методи прискороного навчання обдарованих учнів // Школа. 2015. № 4. С. 68.
48. Поради батькам, які хочуть розвивати здібності своїх дітей // Школа. 2015. № 4. С. 18-22.
49. Психолого-педагогічні основи роботи з обдарованими дітьми. Робоча програма навчальної дисципліни / Укладач Л.С.Руденко, О.А. Венгловська. К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2012. 34 с.
50. Решетникова І. Підвищення якості освіти обдарованих учнів засобами моніторингу // Завуч. 2014. № 15. С. 30-40.
51. Рудько Г. Робота з обдарованими дітьми // Сучасна школа України. 2015. № 1. С. 4-17.
52. Рудько Г. Стратегії успішної роботи з обдарованими дітьми // Завуч. 2014. № 15. С. 4-10.
53. Сінєгіна С. Організація роботи з обдарованими учнями: управлінський аспект // Завуч. Усе для роботи. 2014. № 9-10. С. 57-60.
54. Склярєва Г. Авторська програма « Обдарованість на 2013-2018 роки // Директор школи. 2014. №7. С. 14-31.
55. Тищенко С. П. Покликання – свідчення обдарованості // Обдарована дитина. 2014. № 10. С. 38-50.
56. Туров М. П. Основні напрямки оцінювання технічної обдарованості школярів // Обдарована дитина. 2014. № 7. С. 2-9.
57. Чередніченко Н. Система роботи з обдарованими дітьми // Школа. 2012. № 4. с. 22-24.
58. Чернявський В. Обдаровані діти. Як із ними працювати? // Завуч. 2015. № 18. С. 4.
59. Яхнова О. Розвиток соціальних здібностей обдарованих учнів // Сучасна школа України. 2015. № 2. С. 49-55.
60. Alexandrov, AY; Zakharova, AN; (...); Gubanova, NG. Modern tendencies of psychological and pedagogical support of gifted children. 4Th International Forum On Teacher Education (Ifte 2018), 45,2018, 669-678.
61. França-Freitas, Maria Luiza Pontes de; Del Prette, Almir and Del Prette, Zilda Aparecida Pereira. Social skills of gifted and talented children (From: SciELO Citation Index). Habilidades sociais de crianças dotadas e talentosas. Habilidades sociales de niños dotados y talentosos, 19(4), 2014, 288-295.
62. Larysa Kalmykova, Nataliia Kharchenko & Inna Mysan. Philosophy of Language and the Language of Philosophy: a New Approach to Functional Classification of the World's. Languages Philosophy and Cosmology, 2020, 25. С. 88-107. (Web of Science).
63. Kroesbergen, EH; van Hooijdonk, M, Reijnders, JJW The Psychological Well-Being of Early Identified Gifted Children. *GIFTED CHILD QUARTERLY*, 61(1), 2017, 87-98.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.iod.gov.ua/events.php>.
2. <http://kolosok.org.ua>.
3. <http://pidruchniki.ws>.
4. <http://pidruchnyk.com.ua>.